

Birželio 15 d. Tretjakovo galerijoje buvo rodomas Raimundo Banionio 1991 metų filmas „Vaikai iš „Amerikos“ viešbučio“, kurio pristatyme ir diskusijoje po peržiūros dalyvavo ir pats režisierius. Didelė tikimybė, kad peržiūra buvo ir šio Banionio filmo Maskvoje premjera, vėluojanti 28 metus, tačiau labai šiltai sutikta rinktinės profesionalų ir kino mėgėjų publikos, kokia paprastai susirenka Tretjakovo galerijos kino salėje.

Pristatydamas „Vaikus iš „Amerikos“ viešbučio“ režisierius pasakojo, kad filmo sumanymas kilo iš noro kalbėti apie žmogaus laisvę – ne tik politinę, kuri dažnai yra sąlyginė, bet laisvę būti savimi, rengtis kaip nori, nešioti ilgus plaukus, klausytis muzikos, kuri patinka, mąstyti savitai, autentiškai, ir daryti klaidas. Režisieriaus manymu, būtent ši tema lėmė tai, kad filmas iki šiol aktualus ir žiūrimas. Tai liudija praeitais metais surengta filmo peržiūra Katedros aikštėje Vilniuje, į kurią susirinko 5000 žmonių.

Laikotarpis, kuris vaizduojamas filme, 1972 m. gegužė, kai Kaune susidegino Romas Kalanta, čia yra svarbus, tačiau ne tik politine prasme, bet ir dėl išaugusios kartos jaunų žmonių, kurie iš naujo, įkvėpti Amerikos hipių judėjimo ir jų muzikos, pradėjo aiškintis savo laisvės ribas. Pats Banionis buvo šiek tiek jaunesnis už savo herojus, tačiau dar spėjo su jais susitikti gyvais, perėjusiais psichiatrinių ligoninių ir kareivinių siaubus, kalintais ir kankintais, ir įrašyti jų pasakojimus dokumentiniame filme, o po to, kartu su filmo scenaristu lenku Maciejumi Drygas ėmėsi meninio filmo.

Diskusijos metu žiūrovai dėkojo režisieriui už patirtą malonumą žiūrint tokį šviesų, jaunatvišką ir iki šiol aktualiai skambantį filmą. Itin išgirtas buvo filmo garso takelis – kompozitoriaus Fausto Latėno muzika, Povilo Meškėlos vokalas. Taip pat kalbėta apie jaunųjų aktorių, kurių daugelis vėliau tapo lietuviško kino ir teatro žvaigždėmis, nuoširdžią vaidybą. Kalbant apie filmo sukūrimo istorinį kontekstą, jis lygintas su rusų režisieriaus Sergejaus Solovjovo „Assa“ (1987), tapusiu perestroikos kultiniu filmu, kita vertus, buvo pastebėta, kad priešingai, nei šiame ir kituose šio laikotarpio rusų filmuose, Banionio pasakojamoje istorijoje nėra tėvų ir vaikų kartų susipriešinimo.

Filmo „Vaikai iš „Amerikos“ viešbučio“ peržiūra – jau 12-as Tretjakovo galerijos programos „Trumpa Lietuvos kino istorija“ seansas. Programos sudarytoja ir kuratorė Olga Ulybiševa, vedusi diskusiją su Raimundu Banioniu, džiaugėsi, kad programos metu buvo galima surengti ne vieną susitikimą su Lietuvos kino istorikais ir kūrėjais, ir kad apskritai tokios apimties ir nuoseklumo Lietuvos kino retrospektyvos Rusijoje dar nėra buvę. Pradėdama ir baigdama vakarą kuratorė dėkojo projekto partneriams – Lietuvos kino centrui, Lietuvos kultūros institutui bei Lietuvos Respublikos ambasadai Rusijos Federacijoje.

Ingos Vidugirytės nuotraukoje Olga Ulybiševa ir Raimundas Banionis.

Režisieriaus Raimundo Banionio vakaras Maskvos Tretjakovo
galerijos kino salėje

